

El cercle viciós de l'aigua

Josep M. Sala-Valldaura ens acaba de donar un llibre molt bell consagrat a l'aigua, element i símbol: "L'aigua que es fa temps que es fa metàfora que es fa símbol que es fa poema..." Present en tot, present pertot, començant pel nostre cos, l'aigua és metàfora del pas del temps i un reflex il·luminador de la nostra fugaç estada al món. I en aquests nous poemes de l'autor adquireix múltiples formes, passa per infinitat de llocs, descriu un cercle necessari. Molt sovint ir-

romp i brama, i altres vegades s'estanca i dorm. En algun cas, la seva acció suggereix una idea sorprenent i apaivagadora: "El corrent tranquil de l'aigua se'n va, / a poc a poc, camí d'algun conflent: / morir és viure en un cabal més gran."

El símbol químic de l'aigua, dividit en les seves tres unitats, serveix per definir l'estructura de l'obra (que consta de cinc parts –les altres dues reben el nom de "Resclosa"–, més una coda). Aquí i allà, es fa la identificació de

l'aigua –fluent o no– amb l'escriptura: "La tinta del poema és una aigua fosca." En la insinuació que, en els corrents de fons, hi ha una vida que cal tenir en compte, hi podem veure, també, una picada d'ullet a la immersió que representa sempre l'exercici rigorós de la poesia.

L'aigua, com recorda la més cèlebre lliçó heraclitiana, és moviment constant i pas irrecuperable: "Només en el canvi pots trobar recer i repòs." Aquest és un llibre dedicat a l'aigua, a la influència constant que aquest element té en la nostra vida, en la nostra consciència (que són del tot inimaginables sense ella). També nosaltres, com el corrent fluvial, som canvi perpetu: "La imatge més fonda del viure / s'observa a la superfície encrespada del riu." En el poema *Allegretto fugato*, es fa un inventari de la fesomia diversa de l'aigua. Acaba així: "les aigües feineres que fan camí per la terra / i puguen per les tiges i els troncs, / i són flor i són vida". Hi ha, com mig diu el títol d'aquesta secció, un desig de bastir una resclosa: per aturar l'aigua enfurida, el temps devorador. El somni procura imatges inquietants que, això no obstant, ajuden a fixar l'horitzó molt més enllà del que és habitual: ocells de fondària i peixos d'altura (i, tanmateix, els somnis sempre acaben aterrant, "perquè els éssers humans són fets de terra / i a la terra tornen"). Un dels poemes més estremidors és el que compara la contemplació d'uns cucs amb la que Déu fa de nosaltres ("Llavors me'ls miro com em mira Déu"). Un altre estableix una analogia entre les armes del pop i les dels grans financers. *El nedador* sembla una glossa lírica al conte de Cheever...

Aquesta és una obra plena de vida i de reflexió sàvia. Hi ha, també, certament, el no-res, i hi ha la referència a l'encalç de les il·lusions, una fita inassolible: "Cap branca, cap pedra, cap obstacle, / deté el curs de l'aigua, / la fuga dels somnis i el pas dels dies, / mentre encalces, sense atrapar-les, / les il·lusions que has fet volar." *

Josep M. Sala-Valldaura ha publicat una obra plena de vida i de reflexió
RUTH MARIGOT

GOTA A GOTA
Josep M. Sala-Valldaura
Premi Cadaqués a Rosa Leveroni 2013
Editorial: Proa
Barcelona, 2014
Pàgines: 88
Preu: 16 euros

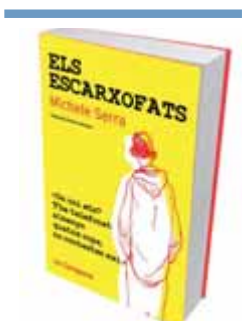

tinguin prou capacitat o encert per criar els seus fills, i encara menys que aquesta incapacitat tingui res a veure amb la lassitud amb què foren (mal)educats ells, ni amb la seva (conseqüent) tendència a basar-se sempre en la teoria (i en la pràctica) del mínim esforç possible, sinó que la culpa és, exclusivament, dels adolescents, que són intractables o ingovernables. Més que un llibre, doncs, la panacea universal, una dosi de Prozac de butxaca.

Que, per una altra banda, el relat a partir de les primeres trenta pàgines no hi hagi per on agafar-lo, que perdi del tot el nord, que l'autor hi inclogui, amb calçador, el text d'una tan inversemblant com innecessària novel·la futurista on els ancians i els joves combaten a mort per la supervivència, que un motorista

tatuat es converteix en un *deus ex machina* que permet un (absolutament increïble i del tot incongruent) *happy end* encara més consolador, que faci la impressió que la seva idea inicial no donava més que per a una narració curta, allargassada per evidents exigències editorials, ben poc importa.

El que és rellevant és que, una vegada l'hem llegit –o, potser, tot just comprat: per què hauríem de llegir-lo, si el que ens interessa és la seva capacitat curativa i desresponsabilitzadora?–, els pares i mares *esforçats* del primer quart del segle XXI ja podem dormir tranquils: si no ens en sortim amb els nostres fills adolescents no és, en cap cas, culpa nostra, sinó *d'ells*, del "seu aire arrogant de qui deixa que tot li rellisqui". *

ELS ESCARXOFATS
Michele Serra
Traducció:
Anna Casassas
Editorial: La Campana
Barcelona, 2014
Pàgines: 136
Preu: 15 euros